

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 15. An Clericus à Magistratu sæculari spoliari possit armis de nocte incedens armatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

lum invasionis timetur, præsertim in itinere, dum per loca periculosa transeundum, aut haberent inimicitias. Gloss. in cit. c. 2. h. t. v. clerici arma. Abb. *ibidem* num. 8. Barbof. num. 5. Bellet. loc. cit. §. 17. de discipl. cler. à n. 14. juxta c. dilecto, de sent. excomm. in 6. Unde etiam secum ducere possunt familiares armatos, ut Bellet. loc. cit. Quin etiam exrecepta jam consuetudine iter facientes arma deferre possunt, ut cum Pirh. h. t. num. 22. Reiffenstuel. num. 123. Porro armorum nomine quæ veniant, vide apud Bellet. l. c. §. 18. à n. 11. Decian. rr. crim. l. 8. c. 2. Campanil. in divers. jur. rub. rub. 4. n. 22. & alios, ad quos remittit Barbof. l. c. n. 4.

Quæst. 14. Num Clerici deferentes arma amittant privilegium fori?

1. Resp. primò: Num clerici etiam in sacris constituti, etiam ter moniti ab Episcopo, ut arma iniqua (per quod intelligi videtur gesta sine iusta causa) deponant, privantur ipso jure privilegio fori, ita ut, à Judice laico puniri possint, non conveniunt AA. Negant hoc ipsum Lupustr. de libert. eccles. p. 2. q. 5. num. 5. & 9. Suar. l. 4. de defen. c. 2. num. 4. apud Delb. de immunit. p. 1. c. 2. du. 4. §. 4. num. 45. Eò quòd, ut pro regula generali statuunt, clerici in sacris constituti non amittat privilegium fori, nisi per sententiam degradationis realem vel fictam, quæ in absentem ferri solet. Affirmant è contra cum Gloss. in c. 1. de apostat. v. liberari. Covar. pract. qq. c. 31. num. 2. Clarus §. fin. q. 36. num. 23. & c. Eò quòd trina illa monitio facta clerico in sacris constituto (ob quam incorrigibilis apparet) videatur esse instar sententiæ & degradationis per juris adminiculum. Quorum posteriorum sententiam Delb. l. c. §. 3. n. 47. dicit non esse improbabilem, priorem tamen tutiorem & sequendam.

2. Resp. De clericis primà tonsurâ aut minoribus tantum insignitis quòd ad privationem privilegii fori ob gestationem armorum pari modo loquendum, ac de iis non gestantibus habitum clericalem, nimirum, quòd illud amittant. Et sic tenent Sanch. de matrim. l. 7. d. 46. num. 46. ad finem. Suar. loc. cit. num. 5. Clar. loc. cit. qu. 36. num. 12. & quamvis. Delb. p. 1. c. 4. du. 2. num. 21. contrarium dicat probabilius, eò quòd nullibi statutum reperiatur, quòd talis clericus ob portationem armorum privetur hoc privilegio, excipit tamen; nisi arma portando potius secularis quàm clericus appareat conceditque, quòd tunc privetur hoc privilegio ob non servatam conditionem ad gaudendum illo requisitam, uti idem diximus supra de privatione illius ob non gestatum habitum clericalem. Habent hæc de amissione privilegii fori à fortiore locum, dum clerici minoristæ militiæ operam dant; cum eo ipso, quòd militiam secularem sectentur, militiæ seu statui clericali renunciassè censeantur. Bellet. disq. cler. p. 1. §. 11. de discipl. cler. num. 7. Abb. in c. consultationi, de cler. non resid. num. 1. Clar. l. 5. §. 73. num. 6. Unde & excidunt eo ipso pensione ecclesiastica, si quam habent. C. de Luca. de pens. d. 47. num. 3. uti & beneficio. Gloss. in cit. c. consultationi v. redierint. Parif. de resign. l. 1. quæst. 1. num. 22. Gonz. ad Reg. 8. Cancell. gl. 14. num. 63. & c. Nil tamen vetat, eos depositâ mi-

R. P. Leurr. Jur. Can. Lib. III.

litiæ seculari, & resumpto habitu clericali recuperare privilegium fori; cum eo non priventur in perpetuum ob assumptam militiam. C. de Luca. ad Trid. d. 24. num. 35. Quin etiam eo non amisso militare possunt pro Papa vel defensione Patriæ. Reiffenstuel. h. t. num. 125. cum C. de Luc. de pens. d. 46. num. 7. verum de his vide me ad lib. 2. q. 182. uti & de omnibus antecedentibus ad tit. de foro compet.

Quæst. 15. An clericus à Magistratu seculari spoliari possit armis, incedens de nocte armatus?

1. Resp. ad primum: Clericus gestans arma, etiam speciali jure aut statuto Principis secularis specialiter prohibita extra casum, ubi in flagrante crimine aut ejus machinatione deprehenderetur, aut injuria & damnum aliter impediti nequiret, adhuc illis jussu Magistratûs civilis spoliari non potest. Abb. in c. siverò, de sent. excomm. num. 6. Navar. in man. c. 27. num. 8. Suar. de defen. fidei. l. 4. quæst. 34. num. 14. Ugol. de potest. Ep. c. 13. §. 12. num. 3. Bonac. de LL. d. 1. quæst. 2. p. 1. §. 1. num. 2. Dian. p. 1. rr. 2. resol. 9. Martha de jurisd. p. 4. cas. 7. num. 20. Delb. de immunit. p. 1. c. 2. du. 4. §. 7. num. 30. Barbof. in c. 2. h. t. num. 6. citans plures alios contra Covar. pract. c. 33. §. l. 2. var. c. fin. n. ult. Patac. in repet. c. per vestras. de donat. inter. vir. & mul. notab. 2. §. 1. & Clarum l. 5. §. fin. quæst. 36. num. 26. ubi expelsè: quòd si clerici fuerint reperti cum armis prohibitis ex proclamatione Principis secularis, potest Judex laicus seu ejus familia ipsos spoliare, & arma eis auferre, neque tenetur ea illis restituere; & ita passim usurpatur & c. Nana licet lex talis seu statutum concernens utilitatem publicam & favorem Reipublicæ, neque contrarium SS. Canonibus, obliget quoque clericos; coactio tamen ad ejus observantiam, & coercitio clerici ejus transgressoris nequaquam spectat ad Magistratum secularem, sed ad potestatem & jurisdictionem ecclesiasticam. Barbof. l. c. Wiefner. h. t. num. 50.

2. Resp. ad secundum: Possè clericum capi à laico ex jussione & mandato sui Prælati ecclesiastici, extra dubium est. Barbof. ad c. ut sime. de sent. excomm. num. 4. Possè etiam clericum in flagrante crimine gravi deprehensum, dum de fuga suspectus, à laico capi, ut Judici ecclesiastico tempestivè sistatur, docent Nav. loc. cit. num. 81. & 85. Clar. loc. cit. quæst. 28. num. 6. & alii, quos citat & sequitur Delb. loc. cit. num. 27. Possè etiam clericum de nocte inventum capi à laico, modò probabiliter præsumatur ali-quod scelus intendere, docet Idem num. 28. cum Nav. Ex quibus omnibus infert Delb. num. 30. cum Nav. loc. cit. Possè clericum de nocte incedentem cum armis (intellige, etiam à laicis seu potestate seculari; de his enim in antecedentibus erat tota quæstio) quia tunc præsumitur ire ad delinquendum. Pro quo citat Abb. & latius Nav. l. 5. conf. de sent. excomm. conf. 44. bene tamen monet cum eod. Nav. Delb. num. 29. Cavendum ministro, ne modum excedat in capiendò. V. g. ut permittenti se capi & quietè duci non impingat pugnos vel calces, ut offerentem fidejussionem se præsentandi Prælato suo non mitrat in carcerem.

B

De

De cetero in casu, ubi nulla delicti fama aut praesumptio apparet, id non liceret cum enim in multis casibus arma ei deferre liceat, foret illa capio cognitionis, quae seculari Magistratui super clerico non licet Barbol. l. c.

Quaest. 16. An & qualiter clericis prohibitum exercere officia, negotia & commercia secularia?

R Esp. primò: ea, maximè, dum in se inhonesta sunt & fordida, prohibentur illis expressè. *c. clerici officia. h. 1. ubi dum dicitur: maximè inhonesta:* indicatur, quòd clerici etiam commercia secularia non inhonesta vitare debeant. Abb. in cit. c. num. 3. nisi fortè egeant. *Can. clericus vitium. dist. 91. & c. 1. de celebrat. missar. vel visi ob curam viduarum aut pupillorum c. 1. dist. 88. vel ob alias necessitates. c. 1. ne clerici vel monachi.* Porrò inter inhonesta officia respectu clericorum ad ministeria ecclesiastica deputatorum censentur, exercere publicè & personaliter officium macelliorum seu lanionum, couponariorum tabernariorum. *Clem. 1. h. 1. ad fordida spectat publicè agere fabricum, pelles & coria parare, & alia huiusmodi vilia & immunda exercere, ita AA. communiter cum Specul. ad tit. de cler. conjug. num. 6. & 7.*

2. Resp. Secundò: dubium non est, clericos habentes beneficium ecclesiasticum, aut constitutos in sacris ea exercentes peccare graviter, & quidem, ut videatur gravius, quam exercentes negotiationem aliam de se non inhonestam aut fordidam; quia longè plus ea dedecent initiatos ordinibus sacris, utpote divinis mysteriis tractandis viciniore, ut patet ex gravitate poenarum illis à SS. Canonibus intentarum de quibus paulò post. Clericos verò in minoribus tantum ordinibus constitutos ea exercentes (modò id faciant non deferentes habitum & tonsuram clericalem, adeoque in dedecus status & ordinis clericalis) non peccare, ex eo conficitur, tum quia istiusmodi secundum se non sunt inhonesta theologicè; tum quia istiusmodi clerici liberè & sine peccato renunciare possunt facto suo non peccaminoso statui & privilegiis clericalibus, licentque iis omnia quae laicis in civilibus & criminalibus juxta dicta.

Quaest. 17. An & qualiter clericis prohibita negotiatio propriè talis seu mercatura, & quae illa dicatur?

R Esp. ad primum: negotiatio quoque propriè talis prohibita est clericis (intelligè constitutis in sacris, uti & clericis minoribus, incedentibus in habitu & tonsura) *c. fin. h. 1. Can. consequens. & Can. ejiciens, dist. 88. c. 1. ne clerici vel monachi, & c. secundum eod. juxta illud Apostoli. 2. ad Timoth. 2. nemo militans Deo implicet se negotiis secularibus.* Bellet. loc. c. §. 21. num. 2. Delb. de immunit. p. 1. c. 4. du. 2. n. 10. Barb. in cit. c. fin. num. 3. cum communi; & quidem sub peccato mortali, quod poena illis constituta importat quod tamen sic limitat Reiffenst. hoc. t. num. 134. citans pro hoc Barbol. l. 1. jur. eccles. c. 40. num. 120. Dian. p. 1. tr. de contr. lib. resol. 72.

ut peccetur mortaliter nisi excuset paritas materiae consistens in hoc, quòd clericus semel tantum iterumve fuisset negotiatus. Quae tamen limitatio potius locum habet quòd ad poenas & privationem privilegii clericalis statutas clerico negotiatori; eum verba significantia exercitium vel officium non verificentur in unico actu, sed tantum in repetitis pluribus actibus. V. g. non dicatur mercator, qui semel tantum merces aliquas vendidit, sed saepius ultro citroque negotiando. Pith. h. 1. num. 30. cum Anchar. in cit. c. fin. h. 1. num. 4. Sanch. cons. mor. l. 2. c. 4. du. §. 1. num. 7. Illud certum videtur, clericum excusari à peccato ob necessitatem; quia aliquando non habet unde vivat. *c. 1. ne clerici vel monachi.* Reiffenst. loc. c. citans Barbol. ubi ante num. 119. Sic quoque nihil SS. Canonibus contrarium, adeoque nihil peccaminosum, contineri in ea negotiatione, dum clerici vel religiosi in Brasilia vel India Orientali, dilatationi & conservationi Ecclesiae vacantes, qui ad sui sustentationem multis rebus ex Hispania mittendis egent; merces suas mittunt in Lusitaniam, ubi plus valent; ut ex pretio iis necessaria mirantur, affirmat Molin. de iust. tract. 2. d. 342. apud Barbol. in cit. c. fin. num. 3. citantem plures alios.

2. Resp. ad secundum: per negotiationem propriè talem jura & SS. Canones intelligunt illam, qua quis rem quampiam emit, ut eandem, non immutatam materià, vendat alteri. Azor. in st. mor. p. 2. l. 7. c. 15. in fine. cui descriptioni addendum videtur: *carum, cupiditatis & lucri gratia.* vel, ut Barbol. inc. secundum ne clerici vel monachi. num. 3. dicitur negotiari, qui aliquid emit aliove contractu oneroso acquirit, ut ex illius venditione lucrum acquirat. Qualis negotiatio clericis interjecta secundum Bellet. l. c. p. 2. §. 1. de poenis cler. num. 1. apud Reiffenst. h. 1. num. 131. interviendum quis. v. g. emit lanam, ut suis expensis per mercenariorum seu opificum industriam laboremque (non autem per seipsum) aliquid v. g. pannum conficiat, eum postea venditurus, ut aliquid lucraretur & qualis secundum Azor. loc. c. non est, dum quis nutrit animalia, ut eadem vendat, aut ex eorum lana panno confecto arte & industria lucrum faciat. Item, dum ex patrimonialibus vel fructibus beneficii sui vendit aliqua. Azor. loc. c. Barbol. jur. eccles. l. 1. c. 40. num. 127. juxta relatum ab eo S. Cong. Trid. declarat. Quin etiam speciem negotiationis clericis prohibitam, unde negotiatores seu mercatores dici queant, non habet, dum clericus vinum, oleum, triticum ex redditibus patrimonialibus aut beneficii sui collecta aliò mittit, ubi pluri venduntur; cum lucrum illud non proveniat ex emptione prius facta, nemoque negotiari censeatur vendendo res ex propriis beneficiis vel bonis patrimonialibus provenientes. ita tenent Molin. de iust. Tom. 2. d. 341. Less. l. 2. c. 21. du. 1. an. 4. Bellet. disq. cler. p. 1. de discipl. cler. §. 21. a. num. 7. Malder. de iust. tr. §. c. 2. du. 4. Duard. in Bull. Cæna. l. 2. can. 28. g. 9. num. 14. & seq. Tanner. tom. 3. d. 4. q. 7. du. 2. n. 69. Rebell. p. 2. l. 9. q. ult. f. 1. §. 2. Barbol. in collect. tom. 3. l. 3. tit. 50. c. 6. num. 3. Rice. in pr. to. 1. resol. 317. Castrop. tom. 2. tract. 12. d. unic. p. 9. n. 16. Bonac. tom. 3. in Bull. Cæna. d. 1. quaest. 19. p. 3. §. 2. num. 6. & alii, quos citat & sequitur Delb. p. 1. c. 5. du. 5. a. n. 1. dicens esse communem. Item talis negotiatio non est, dum quis ex motivo caritatis emit

vidua-